

Magdalena Kogut-Jaworska¹, Bogdan Wankiewicz²

¹ Uniwersytet Szczeciński
Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
e-mail: magdalena.kogut@wzieu.pl

² Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu
e-mail: bogdan.wankiewicz@wp.pl

Kontrakt samorządowy jako nowy instrument finansowania zintegrowanych działań w ramach partnerstw lokalnych we wdrażaniu polityki spójności Unii Europejskiej 2014–2020

Kody JEL: H72, H63, H62

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny, kontrakt samorządowy, instrument zintegrowany, inwestycje, rozwój lokalny

Streszczenie. Na samorządach spoczywa odpowiedzialność za pobudzenie i kształtowanie rozwoju lokalnego i regionalnego. Samorządy terytorialne we współpracy z przedsiębiorcami, sektorem edukacji i nauki, a także organizacjami pozarządowymi w ramach negocjowanego narzędzia stały się ważnymi podmiotami w planowaniu i realizacji zintegrowanych przedsięwzięć istotnych dla rozwoju lokalnych samorządów. Ścisła współpraca pomiędzy samorządami wszystkich szczebli umożliwi efektywną dystrybucję funduszy europejskich w ramach projektu RPO na lata 2014–2020. Ideą kontraktu samorządowego jest koncentracja terytorialna interwencji i zasobów wokół przedsięwzięć progsopodarczych. Oznacza to, że zaplanowane w kontraktach projekty priorytetowe realizowane przez samorządy powinny być spójne z projektami realizowanymi przez przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu oraz organizacje pozarządowe.

Wprowadzenie

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z przedsiębiorcami, sektorem edukacji i nauki, a także organizacjami społecznymi jest ważnym elementem w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego. Wymusiło to nowe relacje współpracy szczególnie w obszarze komunikacji interpersonalnej. Obowiązujące od 2010 roku zreformowane polityki spójności, zawarte w dokumencie *Strategia Europa 2020*, wprowadziły szereg dokumentów będących wytycznymi, doprecyzowującymi wymagania dotyczące uwzględnienia czynników nowego paradygmatu rozwoju (EFSI, 2014). Jednym z najważniejszych założeń nowej polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2014–2020 było potraktowanie jako priorytetowego podejścia terytorialnego, mówiącego o spójność terytorialnej Kontraktu Samorządowego. Nowe narzędzia zaproponowane w pakietach legislacyjnych UE w swym założeniu miały usprawnić wykorzystanie środków unijnych, przyczynić się do tego, by w nowej perspektywie były bardziej efektywnie wykorzystane (Kogut-Jaworska, 2014).

Na kanwie ustaleń strategicznych wynikających z dokumentów europejskich a także umowy partnerstwa, określającej kierunki i sposób interwencji w latach 2014–2020 trzech polityk unijnych w Polsce – polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa (Umowa partnerstwa, ze zm. od 2015), wprowadzono w życie nowe instrumenty terytorializacji. Stanowią one urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwoju i w swym założeniu mają dążyć do zapewnienia spójności społeczno-gospodarczej. Ich kluczową rolą jest skoncentrowanie interwencji i zasobów wokół projektów realizowanych na bazie partnerstw zawiązywanych między jednostkami samorządu terytorialnego na poziomie lokalnym i regionalnym, często komplementarnych względem projektów realizowanych przez inne podmioty środowiska społeczno-gospodarczego, np. przedsiębiorców czy instytucje trzeciego sektora.

W artykule przedstawiono przykłady mechanizmów wspierających przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych, w tym w szczególności kontrakt samorządowy, stanowiący oddolną i fakultatywną inicjatywę adresowaną do samorządów o zasięgu lokalnym (czasem wręcz peryferyjnym). Za główny cel artykułu uznano natomiast przedstawienie istoty i zakresu działania nowych instrumentów finansowania współpracy między samorządami w ramach partnerstw lokalnych oraz dokonano próby oceny korzyści i ograniczeń związanych z ich wdrożeniem.

1. Idea kontraktu samorządowego jako koncentracja terytorialnej interwencji i zasobów

Samorząd terytorialny w swoich założeniach winien zmierzać do koncepcji tworzenia sieci współpracy podmiotów publicznych i prywatnych, wprowadzając mechanizmy konkurencyjności. W efekcie powinno to prowadzić do sprawnie działającej administracji publicznej.

Nadrzędnym celem funkcjonowania lokalnego samorządu jest bieżące zaspokojenie potrzeb mieszkańców, co znacząco wpływa na poziom rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i powiatu (Stawasz, Wiśniewska, 2015, s. 16). Dążenie do urynkowienia sektora publicznego, określane mianem marketyzacji, wprowadza mechanizmy konkurencyjności w sektorze publicznym. Rynek staje się wówczas powszechnym modelem społecznej organizacji, a dobra publiczne zostają poddane oddziaływaniu mechanizmu rynkowego i ekonomicznej racjonalności (Kožuch, 2004, s. 68). Oznacza to, że jednostka samorządu terytorialnego stawia na działanie efektywne, na tworzenie warunków dla stymulowania aktywności gospodarczej i społecznej. Właściwe relacje pomiędzy samorządem lokalnym a interesariuszami dają doskonałe możliwości w realizacji konkretnego przedsięwzięcia. Wymuszają nowe relacje współpracy, szczególnie w obszarze komunikacji, co z kolei wiąże się ze skuteczniejszym zaspokojeniem potrzeb oraz oczekiwań społeczności lokalnej (Wankiewicz, 2016, s. 143–155).

Samorząd lokalny, dążąc do właściwych relacji na linii władze lokalne – lokalna społeczność, podejmuje współdziałanie na wielu płaszczyznach, zapraszając do współpracy różnych interesariuszy jako warunek konieczny. Zaspokajając zbiorowe potrzeby mieszkańców, samorząd lokalny warunkuje właściwy poziom rozwoju społeczno-gospodarczego w długim okresie jego działania.

Kontrakt samorządowy (KS) pomyślany został jako pośrednia formuła pomiędzy zintegrowanymi inwestycjami terytorialnymi (ZIT) a instrumentem Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) i skierowany jest do JST województwa zachodniopomorskiego. W założeniach jest negocjacyjnym narzędziem dla planowania i realizacji zintegrowanych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na zidentyfikowane potencjały gospodarcze danego obszaru, istotnych dla jego rozwoju, a w konsekwencji całego regionu. Kontrakt samorządowy wymusza współpracę wszystkich partnerów procesów rozwojowych (samorządy, przedsiębiorcy, sektor edukacji i nauki, organizacje pozarządowe, w tym lokalne grupy działania, lokalne grupy rybackie itp.), działających na danym obszarze. Koncentruje się na wzmocnieniu rozwoju gospodarczego obszaru nim objętego, z uwzględnieniem regionalnych specjalizacji, zapewniając spójność społeczną i infrastrukturalną. Jest jedną z podstawowych form realizacji interwencji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 (RPO WZ 2014–2020).

Ważnym warunkiem ubiegania się poszczególnych samorządów o środki w ramach KS jest zapis w dokumentacji, mówiący o spójności terytorialnej kontraktu, tj. działania projektowe dotyczą co najmniej trzech gmin ze sobą sąsiadujących. Efektem tych działań są zaplanowane do realizacji kontrakty samorządowe w poszczególnych samorządach terytorialnych województwa zachodniopomorskiego (tab. 1).

Tabela 1. Kontrakty samorządowe planowane do dofinansowania w województwie zachodniopomorskim

Lp.	Nazwa kontraktu samorządowego	Powiat	Gminy
1	Droga do Efektywnego Kształcenia Zawodowego	goleniowski	Nowogard, Maszewo, Osina
2	Rozwój Społeczno-Gospodarczy Obszaru Pyrzyce	pyrzycki	Banie, Bielice, Kozielice, Lipiany, Przelewice, Pyrzyce, Warnice
3	Kontrakt Samorządowy „Lider Pojezierzy”	choszczeński, myśliborski	Choszczno, Pełczyce, Barlinek, Myślibórz, Dębno, Trzcińsko-Zdrój
4	„Metalowa dźwignia regionu” rozwój gospodarczy obszaru powiatu wałeckiego poprzez realizację KS	wałecki	Wałcz (miasto), Wałcz (gmina), Mirosławiec, Tuczno, Człopa
5	Kontrakt samorządowy dla powiatu szczecineckiego	szczecinecki	Biały Bór, Szczecinek (miasto), Szczecinek (gmina), Borne Sulinowo, Barwice, Grzmiąca
6	Strefa Centralna	świdwiński łobeski drawski	Rabino, Świdwin (miasto), Świdwin (gmina), Połczyn-Zdrój, Resko, Radowo Małe, Łobez, Dobra, Węgorzyno, Ostrowice, Złocieniec, Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Wierzchowo, Kalisz Pomorski

Źródło: opracowanie własne.

Reasumując, kontrakty samorządowe zostały umocowane w ramach Specjalnej Strefy Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego, koncentrując się na działaniach wokół trzech obszarów tematycznych – aktywizacji infrastrukturalnej, gospodarczej i społecznej obszarów wymagających specjalnego wsparcia. Odpowiadają one najważniejszym deficytom rozwojowym tej części regionu, zarówno mającym swe źródło historyczne, jak i w nawarstwiający się w ostatniej dekadzie niekorzystnym przebiegu przekształceń gospodarczych i zachwianiu koniunktury w poszczególnych sektorach (Wymiar terytorialny SOR..., 2017).

2. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów realizacji kontraktu samorządowego

Przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów innych niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich mogą być wspierane poprzez instrumenty terytorialne właściwe dla konkretnych regionalnych programów operacyjnych. Podstawą realizacji tych instrumentów jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego, które realizując różnego typu przedsięwzięcia, są zachęcane do zawiązania dowolnej formy partnerstwa (Kogut-Jaworska, 2014). Podstawą partnerstwa ma być odpowiedź na wspólne wyzwania i cele rozwojowe, zidentyfikowane w subregionach, oraz potrzeba wypracowania

wspólnej wizji rozwoju. Podejście takie zgodne jest z nowym paradygmatem zarządzania w sektorze publicznym opartym na gospodarności, efektywności i skuteczności organizacji publicznych oraz lepszym zaspokajaniu potrzeb społecznych (por. Sadowska, 2012).

Współpraca partnerów w ramach instrumentów skoordynowanego partnerstwa powinna pozwolić na kompleksowe, spójne, bardziej skoncentrowane działania prorozwojowe. Realizacja przedsięwzięć w ramach instrumentów terytorialnych mających charakter ukierunkowanego wsparcia pozwala w przybliżeniu określić wysokość środków dedykowanych na ten cel w ramach regionalnych programów operacyjnych. W zależności od programu operacyjnego konkretnego regionu instrumenty lokalne terytorialnego wsparcia przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Instrumenty terytorialnego wsparcia w Polsce w perspektywie 2014–2020

Lp.	Instrument terytorialnego wsparcia (skrót)	Region (województwo)
1	Regionalne inwestycje terytorialne (RIT)	RPO – mazowieckie
2	Strategiczne inwestycje terytorialne (SIT)	RPO – lubelskie
3	Zintegrowane porozumienia terytorialne (ZPT)	RPO – pomorskie
4	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)	RPO – kujawsko-pomorskie
5	Kontrakt terytorialny (KT)	RPO – wielkopolskie
6	Kontrakt lubuski (KL)	RPO – lubuskie
7	Kontrakt samorządowy (KS)	RPO – zachodniopomorskie

Źródło: opracowanie własne.

Kontrakt samorządowy (KS) jest mechanizmem wymuszającym zawiązywanie współpracy przez samorządy terytorialne. Obszary realizacji kontraktów samorządowych zostały wybrane na podstawie sytuacji społeczno-gospodarczej w danej grupie jednostek samorządu terytorialnego pretendującej do zawarcia KS, wskazującej na istnienie wspólnych potencjałów i powiązań funkcjonalnych oraz wspólnych celów rozwojowych. Cele te w pierwszej kolejności dotyczą rozwoju gospodarczego obszaru, na którym będzie realizowany kontrakt. Natomiast delimitacji obszarów funkcjonalnych proponowanych do uwzględnienia w ramach kontraktu samorządowego dokonano na podstawie poniższych przesłanek (*Założenia do Kontraktu...*, 2013):

- obszary wyznaczone na podstawie istnienia powiązań funkcjonalnych pomiędzy obszarami miejskimi i otaczającymi je obszarami wiejskimi (miejskie obszary funkcjonalne),
- obszary wyznaczone na podstawie endogenicznych potencjałów rozwojowych określonych dla danej grupy JST,
- obszary wymagające restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji z uwagi na kumulację problemów o charakterze społeczno-gospodarczym stanowiących barierę dla osiągnięcia spójności przestrzennej regionu,
- obszary wyznaczone z uwagi na wspólne cechy przyrodniczo-kulturowe warunkujące możliwości rozwojowe.

Powyższy katalog nie stanowi zamkniętej listy przesłanek wyznaczania obszarów, na których może być realizowany KS, i możliwe jest przyjęcie innych założeń. Ważne jest jednak wskazanie wspólnych dla całego obszaru uwarunkowań i strategicznych celów rozwojowych jako kanwy, na której budowany będzie KS.

Ze względu na progospodarczą orientację zaplanowano w kontraktach projekty priorytetowe (realizowane przez samorządy), które są spójne z projektami realizowanymi przez przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu oraz organizacje społeczne.

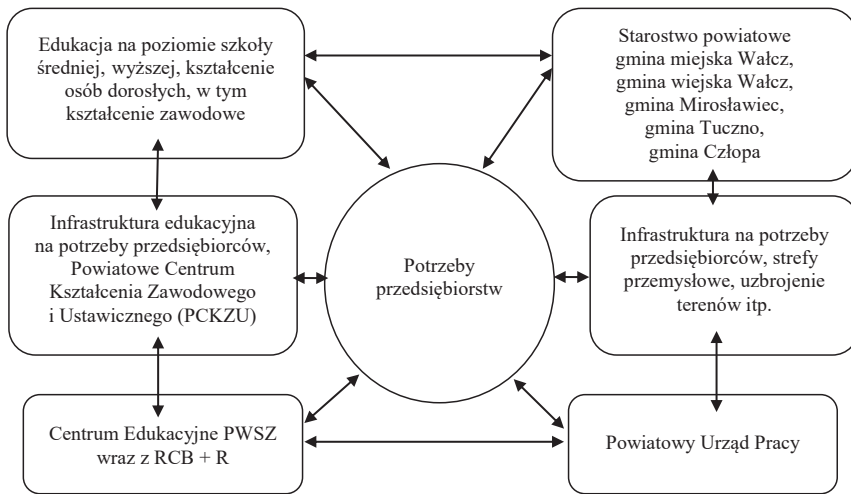
3. Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru powiatu wałęckiego poprzez realizację kontraktu samorządowego

Formuła kontraktu samorządowego (KS), w odróżnieniu od zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT), nie jest obligatoryjna. To ona stanowi interesującą alternatywę dla zawiązywania partnerstw o zasięgu lokalnym. Ze względu na swą progospodarczą orientację zaplanowane w kontraktach projekty realizowane przez samorządy terytorialne są spójne z projektami realizowanymi przez przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, naukę czy organizacje pozarządowe (*RPO Biuletyn informacyjny...*, 2015). Skupienie interwencji na rozwoju gospodarki (w szczególności poprzez rozwój regionalnych oraz inteligentnych specjalizacji), występuje w takich obszarach jak:

- branża metalowa (Klaster Metalika),
- podniesienie jakości rynku pracy,
- dostosowanie kierunków i poziomu kształcenia do realnego zapotrzebowania przedsiębiorców,
- wykorzystanie potencjału istniejących stref inwestycyjnych,
- łączenie potencjałów jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności na rzecz rozwoju gospodarczego,
- zwiększenie dostępności komunikacyjnej,
- przezwyciężenie deficytów i wykluczeń społecznych.

W kontrakcie samorządowym również zawarto zagadnienia związane z poprawą sytuacji na rynku pracy poprzez np. zastosowanie instrumentów aktywizacji społecznej, wsparcie usług na rzecz ekonomii społecznej, dofinansowanie skierowane do szkół czy też podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych (rys. 1).

Schemat powiązań KS dla powiatu wałęckiego opiera się na lokalnych uwarunkowaniach, które są spójne funkcjonalnie i tworzą wspólny program rozwoju społeczno-gospodarczego. Wszelkie przedsięwzięcia natury infrastrukturalnej, transportowej, edukacyjnej wspierają rozwój gospodarczy w powiecie wałęckim. Dobre rozpoznanie potrzeb przedsiębiorców, określenie dominującej specjalizacji przy wsparciu sektora pozarządowego, szkolnictwa wyższego i szkolnictwa kształcenia zawodowego daje największe szanse na rozwój. Budowanie dobrego klimatu dla lokalnych przedsiębiorców zwiększa atrakcyjność gminy, a to z kolei zwiększa dostępność do większego inwestowania, szczególnie w strefach inwestycyjnych.

Rysunek 1. Schemat powiązań kontraktu samorządowego dla powiatu wałęckiego

Źródło: opracowanie własne.

Powiat wałęcki zarekomendował projekty priorytetowe do dofinansowania w ramach KS p.n. „Metalowa dźwignia regionu” – rozwój gospodarczy obszaru powiatu wałęckiego poprzez realizację kontraktu samorządowego (tab. 3).

Tabela 3. Projekty priorytetowe rekomendowane przez powiat wałęcki

Lp.	Nazwa projektu priorytetowego	Wartość dofinansowania (zł)
1	2	3
1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Wałczu	2 930 837,75
2	Rozbudowa infrastruktury technicznej istniejącej strefy ekonomicznej w Wałczu	484 519,01
3	Budowa ścieżki rowerowej w Tuczo w ciągu drogi wojewódzkiej nr 177 w granicy pasa drogowego	1 074 684,49
4	Wymiana taboru miejskiego na niskoemisyjny w Wałczu	4 673 130,00
5	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Wałczu	1 699 320,00
6	Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów Szkoły Podstawowej w Człopie	337 777,50
7	Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Człopie	337 777,50
8	Cyfrowy Mirosł@wiec – nowoczesne nauczanie za pomocą TIK oraz eksperymentu w szkołach podstawowych i gimnazjach Mirosławca (gminy i miasta)	768 149,99
9	„Moje kompetencje – otwarte wrota do kariery” – podniesienie jakości i efektywności kształcenia w zakresie kompetencji kluczowych uczniów liceów ogólnokształcących w powiecie wałęckim	1 197 024,32
10	Kompleksowe wsparcie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Tuczo w ramach kontraktu samorządowego	593 748,12

1	2	3
11	Wsparcie uczniów i nauczycieli gimnazjum im. ks. Jana Twardowskiego w Chwiramie w ramach kontraktu samorządowego	315 000,00
12	Wsparcie uczniów i nauczycieli w SP w Strącznie w ramach kontraktu samorządowego	549 000,00
13	Podniesienie jakości pracy Gimnazjum nr 2 w Wałczu poprzez doradztwo edukacyjno-zawodowe, wyposażenie pracowni chemicznej i naukę programowania	311 187,04
14	Myśle, tworzę, działam – świadomy młody Europejczyk	315 786,66
15	Po nitce do kłębka – rozwój kształcenia podstawowego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w Szkole Podstawowej nr 4 w Wałczu	334 529,97
16	Dotknąć, poznać, zrozumieć – podniesienie jakości nauczania poprzez wykorzystanie metody eksperymentu oraz technologii TIK w Zespole Szkół Miejskich nr 1 w Wałczu	483 210,00
17	Wiedza oparta na praktyce – modernizacja kształcenia zawodowego w powiecie wałeckim	9 629 827,92
18	Nowoczesna szkoła – przebudowa wraz z wyposażeniem Szkoły Podstawowej w Mirosławcu, z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych	828 224,98
19	Dostosowanie istniejącej infrastruktury sanitarnej dla osób niepełnosprawnych wraz z niezbędnym wyposażeniem w Zespole Szkół im. Wedłów-Tuczyńskich w Tucznie	201 787,52
20	Lokalne Centrum Nauki „Metalowe Inspiracje”	2 063 999,97
21	Modernizacja obiektów ZS nr 3 i dostosowanie bazy szkoleniowej do potrzeb lokalnego rynku pracy (modernizacja, rozbudowa, przebudowa, nadbudowa i zmiana funkcji obiektów położonych przy ul. Bankowej 13 w Wałczu z przeznaczeniem na Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu)	4 108 551,48
Łącznie 21 projektów (1 projekt oczekuje na rozstrzygnięcie)		33 238 074, 24

Źródło: opracowanie własne.

Niewątpliwie ważnym warunkiem ubiegania się poszczególnych samorządów o środki w ramach KS był zapis mówiący o spójności terytorialnej kontraktu, tj. działania projektowe musiały dotyczyć co najmniej trzech gmin ze sobą sąsiadujących. W powiecie wałeckim w kontrakcie samorządowym udział wzięły wszystkie samorzady. Łącznie zgłoszono do realizacji 22 projekty, po weryfikacji zatwierdzonych zostało 21 na kwotę 33 238 074,24 zł. Ważnym elementem spinającym gospodarczo kontrakt było wskazanie wiodącej branży dla powiatu, która z kolei wpisywała się w jedną z regionalnych specjalizacji. W przypadku powiatu wałeckiego taką specjalizacją jest przemysł metalowo-maszynowy. Z racji funkcjonowania na obszarze powiatu Klastra Metalowego Metalika, wskazano branżę metalową jako wiodącą w powiecie, gdzie wykonywane są usługi odlewnictwa metali, obróbki metali, produkcja maszyn i narzędzi. Przedsiębiorstwa zrzeszone w ramach klastra Metalika realizują zlecenia dla branży morskiej, offshore, budowlanej, rolniczej, motoryzacyjnej (samochodów ciężarowych i autobusów), diagnostyki samochodowej, farm wiatrowych i ochrony środowiska, rowerowej oraz zaawansowanych maszyn i urządzeń związanych z obróbką metalu.

Projekty priorytetowe muszą być przedsięwzięciami komplementarnymi, wpisującymi się w obszar objęty KS. Projekty komplementarne, składane w drodze konkursowej, są istotnymi przedsięwzięciami wspierającymi rozwój gospodarczy w powiecie wałęckim (tab. 2).

Tabela 2. Projekty komplementarne składane w drodze konkursowej w ramach KS

Nr projektu	Tytuł projektu	Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu
1	2	3
1	Utworzenie żłobka w Przedszkolu Publicznym w Człopie	gmina Człopa
2	Edukacja – kluczem do sukcesu zawodowego poprzez indywidualizację i kształcenie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Mirosławiec	gmina Mirosławiec
3	Przebudowa drogi powiatowej wraz ze ścieżką pieszo-rowerową od Mirosławca do Pożrzadła Wielkiego wzdłuż drogi powiatowej nr 1984z	powiat wałęcki, powiat drawski, gmina Mirosławiec i gmina Kalisz Pomorski
4	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej do jeziora Bytyń i budowa dwóch tarasów widokowych wzdłuż dróg powiatowych: 2310z i 2311z	powiat wałęcki/Zarząd Dróg Powiatowych
5	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej do Magicznej Górki wzdłuż dróg powiatowych: 2314z i 2313z	powiat wałęcki/Zarząd Dróg Powiatowych
6	Przebudowa drogi powiatowej nr 2301Z Rzeczyca–Wrzosa do skrzyżowania z drogą wojewódzką 177	powiat wałęcki/Zarząd Dróg Powiatowych
7	Przebudowa dróg 2310z i 2311z relacji Piecnik–Próchnowo–Bronikowo wzdłuż dróg powiatowych: 2310z i 2311z	powiat wałęcki/Zarząd Dróg Powiatowych
8	Przebudowa drogi 2313z na odcinku Zdbowo–Mączno–Rutwica i drogi 2314z na odcinku Strączno–Stacja Strączno	powiat wałęcki/Zarząd Dróg Powiatowych
9	Budowa wzorcowej farmy fotowoltaicznej o mocy 996 kW	PVE Sp. z o.o.
10	Aktywizacja osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, przechodzącego procesy restrukturyzacyjne i modernizacyjne	Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu
11	Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia w wieku powyżej 29. roku życia, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie wałęckim	Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu
12	Wzmocnienie kształcenia praktycznego w powiecie wałęckim	powiat wałęcki
13	Zakład Aktywności Zawodowej	powiat wałęcki
14	Tworzenie infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego gminy Tuczo poprzez kompleksowe wyposażenie w media i rozbudowę wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej w wydzielonej strefie inwestycyjnej	gmina Tuczo
15	Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej poprzez wsparcie spółdzielni socjalnej	gmina Tuczo
16	Budowa ścieżek rowerowych Pomorza Zachodniego	gmina Wałcz
17	Budowa dwóch ścieżek rowerowych – gmina Wałcz	gmina Wałcz
18	Indywidualizacja pracy z uczniem w SP Strączno	gmina Wałcz
19	Rewitalizacja terenów powojennych na cele aktywności gospodarczej	miasto Wałcz
20	Rozbudowa biurowca i części warsztatowej firmy Albor wraz z wyposażeniem	Albor

1	2	3
21	Wykonanie inwestycji modernizacyjnych w firmie Rettig Heating Sp. z o.o.	Rettig Heating Sp. z o.o
22	Rozwój i promocja innowacyjnego produktu GPP EXPLORER oraz stworzenie na jego bazie mobilnej wersji programu	GP Projekt
23	Aktywna promocja i internacjonalizacja przemysłu metalowo-maszynowego	MP Polskie Kłastry Sp. z o.o.
23	Centrum Badawczo-Rozwojowe Innowacyjnych Procesów i Aplikacji Laserowych oraz Zawansowanych Automatyzacji Przemysłowych	Power-Tech Janusz Marcin Ejma
24	Prezentacja i promocja na rynku światowym produktów firmy Power-Tech	Power-Tech Janusz Marcin Ejma
25	Wdrożenie własnych i zakupionych wyników badań naukowych technologii oraz praw własności intelektualnej i przemysłowej w firmie Power-Tech	Power-Tech Janusz Marcin Ejma
26	Wsparcie badań procesów i głowic laserowych wraz z ochroną własności przemysłowej	Power-Tech Janusz Marcin Ejma
27	Zachodniopomorski PROM Inkubator – komercjalizacja pięciu pomysłów biznesowych	Fundacja Rozwoju Regionalnego Prometheus
28	Zwiększenie potencjału Fundacji Rozwoju Regionalnego Prometheus jako Wałeckiej Instytucji Otoczenia Biznesu	Fundacja Rozwoju Regionalnego Prometheus
29	Wzmocnienie infrastruktury edukacyjnej PWSZ w Wałczu	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu
30	Kompleksowe wsparcie niepublicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Fundację Lider Wałecki	Fundacja Lider Wałecki
31	Wsparcie dla osób zwolnionych i zagrożonych zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy przedsiębiorstw z terenu KKS Wałcz	Zespół Szkół Niepublicznych Wałecka Akademia Wiedzy

Źródło: opracowanie własne.

Szeroka współpraca pomiędzy samorządami terytorialnymi, przedsiębiorcami, sektorem edukacji i nauki oraz organizacjami pozarządowymi określiły tematyczny obszar 31 projektów komplementarnych, których wartość oscyluje w granicach ok. 50 mln zł. W związku z obranym kierunkiem progospodarczym zaplanowane w kontraktach projekty priorytetowe (realizowane przez samorządy) są komplementarne z projektami realizowanymi przez przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu oraz organizacje pozarządowe.

Podsumowanie

Obecnie uważa się, że zintegrowane inwestycje terytorialne odgrywają istotną rolę w rozwoju miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. Dzieje się tak dzięki ukierunkowaniu wsparcia na obszary miejskie, pełniące kluczowe funkcje w systemie osadniczym województw lub obszarów obciążonych problemami strukturalnymi, a także identyfikacji indywidualnych potrzeb obszarów miejskich i realizacji skuteczniejszej polityki w postaci zintegrowanego wsparcia. Istotną korzyścią w przypadku partnerstw lokalnych (zawijanych np. w formule kontraktu samorządowego) jest budowanie wielopoziomowego

systemu zarządzania oraz wzmocnienie współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Mechanizmy terytorializacji przyczyniają się w konsekwencji do wzrostu efektywności polityki rozwoju poprzez integrowanie różnych instrumentów zarządzanych na poziomie regionalnym oraz alokację myśli strategicznej na poziom realizowanych przedsięwzięć rozwojowych.

Niewątpliwą korzyścią z wprowadzenia takich instrumentów jak zintegrowane inwestycje terytorialne lub kontrakt samorządowy jest zwiększenie dostępności środków finansowych na zintegrowane działania. Stwarza to samorządom szanse na osiągnięcie większego efektu przy danym poziomie inwestycji publicznych (np. dzięki osiągnięciu efektu synergii). Poza tym wśród zalet zintegrowanego podejścia terytorialnego wymienić można możliwość wykorzystania potencjału rozwojowego lokalnego i regionalnego, a także sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji samorządów z innymi podmiotami. Korzyści te stanowią znacząca przewagę nad ograniczeniami pojawiającymi się zwykle przy wdrażaniu tych nowych instrumentów.

Bibliografia

- EFSI (Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne) (2014). *Zbiór aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na lata 2014–2020*. Warszawa: MIR.
- Kogut-Jaworska, M. (2017). Nowe instrumenty finansowania współpracy między samorządami w ramach programowania i realizacji polityki regionalnej w latach 2014–2020. W: *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 478, 238–247.
- Kozuch, B. (2004). *Zarządzanie publiczne w teorii i praktyce polskich organizacji*. Warszawa: PLACET.
- RPO (2015). Nabory 2015 nowe szanse. *Biuletyn Informacyjny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego*, 1 (19). Pobrane z: www.rpo.wzp.pl (5.07.2017).
- Sadowska, B. (2012). Outsourcing usług komunalnych jako element nowego zarządzania publicznego jednostki samorządu terytorialnego. *Zeszyty Naukowe*, 724, *Ekonomiczne Problemy Usług*, 97, 157–167.
- Stawasz, D., Wiśniewska, M. (2015). Ogólna charakterystyka innowacyjnego zarządzania na poziomie lokalnym. W: *Wykorzystanie koncepcji Living Lab w zarządzaniu jednostkami samorządu terytorialnego* (s. 8–18). Łódź: Wydawnictwo Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.
- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (2013). *Założenia do Kontraktu Samorządowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020*. Szczecin: Wydział Zarządzania Strategicznego.
- Wankiewicz, B. (2016). Samorządność jako wyzwanie dla racjonalizacji współpracy samorządu terytorialnego ze społecznością lokalną na płaszczyźnie finansowej, organizacyjnej i społecznej. W: G. Wolska (red.), *Współczesne problemy ekonomiczne* (s. 143–155). Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.

Wymiar terytorialny SOR (2017). Pobrane z: <http://www.wzs.wzp.pl/kontrakty-samorzadowe> (5.07.2017).

Założenia do Kontraktu Samorządowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 (2013). Pobrane z: http://www.rpo.wzp.pl/sites/default/files/pliki/12_zalozenia_do_kontraktu_samorzadowego_w_ramach_rpo_wz_2014-2020.pdf (5.07.2017).

THE LOCAL GOVERNMENT CONTRACT AS A NEW INSTRUMENT OF INTEGRATED INVESTMENTS RELEVANT TO THE SELF-GOVERNMENT UNIT DEVELOPMENT OF THE WEST POMERANIAN VOIVODESHIP

Keywords: self-government unit, local government contract, integrated instrument, investments, local development

Summary. It is the local authorities responsibility to boost and shape the local and regional development. The local government units in cooperation with entrepreneurs, the education sector and non-governmental organisations in the negotiated instrument became an important players of planning and implementation of integrated projects relevant to self-government development. The close cooperation between the local authorities at every level should enable to distribute the European funds within the 2014–2020 RPO project. The idea of the local government contract is a territorial concentration of interventions and resources in pro-economic undertakings. This means that the priority projects carried out by.

Cytowanie

Kogut-Jaworska, M., Wankiewicz, B. (2017). Kontrakt samorządowy jako nowy instrument finansowania zintegrowanych działań w ramach partnerstw lokalnych we wdrażaniu polityki spójności Unii Europejskiej 2014–2020. *Ekonomiczne Problemy Usług*, 4 (129), 153–164. DOI: 10.18276/epu.2017.129-13.